

Onderwerp

Interpretatie artikel 4.105 Arbobesluit: arbeidsverboden voor gevaarlijke stoffen en biologische agentia voor jeugdige werknemers in de procesindustrie

Datum akkoord

14 december 2023

Auteur (laatste wijziging)

Afdeling Handhaving

Wettelijke grondslag

Artikel 4.105 Arbobesluit: arbeidsverboden voor gevaarlijke stoffen en biologische agentia voor jeugdige werknemers

Toepassingsgebied

Algemeen toepasbaar

Openbaar, tenzij

Openbaar

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Instructie / Handhaving	5
3	Toepassing in de praktijk	6

1 Inleiding

Deze werkinstructie is bedoeld om aan te geven hoe ver de reikwijdte is van artikel 4.105 van het Arbobesluit als het gaat om stages die jongeren lopen in het kader van hun opleiding in de procesindustrie. Onder zeer strikte voorwaarden is dit mogelijk. Over deze voorwaarden, waarbij de focus ligt op de blootstelling aan gevaarlijke stoffen, gaat deze werkinstructie.

2 Instructie / Handhaving

In artikel 1.1, zesde lid en onder a, van het Arbobesluit is als definitie voor een jeugdige het volgende opgenomen:

6. In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

a. jeugdige werknemer: een werknemer jonger dan 18 jaar.

Artikel 4.105 Arbobesluit Arbeidsverboden voor gevaarlijke stoffen en biologische agentia luidt als volgt:

1. Jeugdige werknemers verrichten geen arbeid met of worden niet blootgesteld aan een gevaarlijke stof die voldoet aan criteria voor een of meer van de volgende gevarenaanduidingen als bedoeld in EG-verordening indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels: H-zinnen 300, 301, 310, 311, 317, 330, 331, 334, 340, 341, 350, 350i, 351, 360, 360F, 360D, 360FD, 360Fd, 360Df, 361, 361f, 361d, 361fd, 362, 370, 371, 372 of 373.
2. Jeugdige werknemers verrichten geen arbeid met of worden niet blootgesteld aan biologische agentia van categorie 3 of 4, bedoeld in afdeling 9 van dit hoofdstuk.
3. Voorts verrichten jeugdige werknemers geen arbeid aan of met kuipen, bassins, leidingen of reservoirs waarin zich een of meer van de in het eerste of tweede lid bedoelde stoffen of biologische agentia bevinden.

Gelet op de omschrijving in de leden een en twee van artikel 4.105 Arbobesluit zit er enige ruimte voor jeugdigen om te werken binnen de procesindustrie. Er staat daar immers niet “kunnen niet worden blootgesteld aan”, maar “verrichten geen arbeid met of worden niet blootgesteld aan”.

Dit maakt dat jeugdigen onder bepaalde voorwaarden wel stage mogen lopen en leren en werken.

Minderjarige stagiairs, bbl'ers en werkenden (16,17 jaar) mogen op grond van artikel 4.105 Arbobesluit WEL stage lopen en (leren) en werken in de (proces)industrie, mits aan de volgende **voorwaarden** is voldaan:

1. De werkgever draagt er zorg voor dat jeugdigen **geen** werkzaamheden uitvoeren waarbij **meer** dan de standaard Persoonlijke Beschermings Middelen (PBM's) gebruikt worden. Onder standaard PBM verstaan we een helm, gehoorbescherming, veiligheidsbril, veiligheids(hand)-schoenen en dichte werkkleding. PBM die specifiek beschermen tegen blootstelling aan gevaarlijke stoffen vallen niet onder een standaard PBM uitrusting; en
2. De werkgever draagt er zorg voor dat **geen enkele** aanraking plaatsvindt (zoals in handen houden, waaronder inbegrepen in/ op handschoenen, op kleding of door middel van inademing) met aangewezen gevaarlijke stoffen en worden jeugdigen ook niet via inademing blootgesteld aan de aangewezen gevaarlijke stoffen; en
3. De werkgever draagt er zorg voor dat jeugdigen **geen** werkzaamheden uitvoeren aan of met opslagmiddelen waarin (restanten van) aangewezen gevaarlijke stoffen aanwezig zijn zoals leidingen, vaten, tanks en reservoirs.

Als geen werkzaamheden worden uitgevoerd waarbij sprake is van één of meerdere situaties zoals hierboven omschreven is geen sprake van overtreding van artikel 4.105 Arbobesluit. Er moet altijd een risico analyse gemaakt worden waaruit blijkt dat aan deze voorwaarden voldaan wordt.

Uiteraard moet ook in het algemeen aan de Arbeidsomstandighedenwetgeving en meer specifiek aan de overige voorwaarden voor arbeid door minderjarigen worden voldaan, zoals het houden van deskundig toezicht als bedoeld in artikel 1.37 Arbobesluit.

3 Toepassing in de praktijk

Vooropgesteld wordt dat voorafgaand aan de werkzaamheden **altijd** een risico analyse uitgevoerd moet worden door de werkgever en dat deze schriftelijk wordt vastgelegd.

Er zijn twee zaken waar in ieder geval rekening mee gehouden moet worden. Ten eerste; betreft het werkzaamheden waarbij blootstelling aan aangewezen gevaarlijke stoffen plaatsvindt? Deze werkzaamheden zijn per definitie verboden.

Ten tweede; wat is de context dan wel omgeving waarbinnen de werkzaamheden uitgevoerd worden? Er zijn werkzaamheden denkbaar waarbij blootstelling niet per definitie plaatsvindt, omdat de blootstelling niet gerelateerd is aan de werkzaamheid zelf. De context dan wel omgeving van de werkzaamheden maakt of sprake is van blootstelling of niet. Hier moet dus telkens een beoordeling van de werkzaamheden en de risico's worden gedaan. Het is daarom niet mogelijk een limitatieve lijst te maken van toegestane werkzaamheden.

De werkzaamheden zijn pas dan toegestaan als aan de in paragraaf 2 genoemde **voorwaarden** is voldaan. Het is onmogelijk om alle situaties/werkzaamheden te beschrijven waarin het voor een jeugdige is toegestaan bepaalde werkzaamheden te verrichten. Daarom is het altijd nodig om, **voorafgaand aan de werkzaamheden die de jeugdige gaat verrichten, een risicoanalyse voor de betreffende situatie uit te voeren**. De persoon die de risicoanalyse uitvoert, moet deskundig zijn op gebied van blootstelling aan gevaarlijke stoffen.

Deze brochure is een uitgave van:

Nederlandse Arbeidsinspectie

Postbus 90801 | 2500 LV Den Haag
T 0800 51 51

Mei 2024